

udarbejde Forslag til Lov om Lens, Stamhuses og Fideikommissgodsers Overgang til fri Ejendom. Det er jo i Overensstemmelse med den Grundlovsforskrift, som er citeret i Motiverne til det oprindelig forelagte Lovforslag, hvor der siges, at Forslaget gaar ud paa „at søge gennemført den i Danmarks Riges Grundlov indeholdte Bestemmelse om, at det ved Lov nærmere skal ordnes, hvorledes de bestaaende Len, Stamhuse eller Fideikommissgodser kunne overgaa til fri Ejendom.“ Der er derved blot at bemærke, at da der er Tale om en Grundlovsforskrift, saa bør man ogsaa for at afværge enhver Tvivl om, hvad Meningen kunde være, holde sig til de Ord, som selve Grundloven benytter. Jeg vilde derfor meget henstille, at der i § 1 i Stedet for: „at udarbejde Forslag til Lov om“ . . . osv. indskydes Grundlovens Ord om den nærmere Ordning af, hvorledes de bestaaende Len, Stamhuse og Fideikommissgodser kunne overgaa til fri Ejendom. Det forekommer mig, at det vilde være det sikreste, om vi her brugte selve Grundlovens Ord, saa var vi visse paa, at vi ogsaa var i Overensstemmelse med selve Grundlovens Mening, og saa kunde der ikke være Tvivl om, at det, som man skal rette sig efter i Kommissionen, er selve Grundlovens Bud og hverken mere eller mindre.

Dernæst er der under b i § 1 Tale om at undersøge de der omtalte Institutioners Retsforhold til Statsmagten. Det udtales i Motiverne, at der er rejst Spørgsmaal om, hvilken retlig Stilling Vallø Stift og Vemmetofte Kloster indtage til den lovgivende og bevillende Myndighed. Disse sidste ere altsaa gengivne ved Ordet „Statsmagten“. Men nu er det en given Sag, at Spørgsmaalet om, hvorledes disse Stiftelsers Forhold til den lovgivende og bevillende Myndighed er, er afhængigt af et andet Spørgsmaal, nemlig det: ere disse Stiftelser at anse som Statsstiftelser eller som private Stiftelser. Deraf maa selvfølgelig det andet Spørgsmaals Besvarelse afhænge. Og derfor mener jeg, at det ogsaa her vilde være bedre, tydeligere og klarere, om man i Stedet for „Statsmagten“ satte „Staten“, thi det er det, der egentlig er Spørgsmaal om. — Det er altsaa kun disse Ændringer i Affattelsen, som jeg mener det heldigt at gøre, fordi de forekomme mig at ville gøre Meningen klarere og mere utvivlsom og navnlig ogsaa at ville vise, at vi her fuldt ud i Hen-

seende til det første Punkt stille os paa Grundlovens Standpunkt.

Jørgen Berthelsen: Det er mig en Glæde paa Meningsfællers og egne Vegne at anbefale det foreliggende Lovforslag. Det har for øvrig ogsaa været mig en Glæde at høre det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Matzen) udtale, at det maaske vilde tage temmelig lang Tid med den Kommission, der her blev nedsat. Jeg slutter deraf, at det ærede Medlem og det ærede Medlems Parti have Interesse for, at Sagen saa hurtigt som muligt kommer fra denne Kommission, saa at vi kunne faa en Ordning paa hele dette Forhold. Det er et Forhold, som i allerhøjeste Grad trænger til at blive ordnet. Jeg kan maaske ogsaa gaa ud fra, at det ærede Medlem, som nu havde Ordet, ogsaa er enig med mig i, at det har været alt for længe, inden vi have faaet det Spørgsmaal taget op. Jeg tror, at vi igennem en Kommissions Behandling ville kunne vinde frem til en lykkelig Ordning af hele dette Forhold, idet jeg gaar ud fra, at Udnyttelsen af dansk Jord paa den Maade, at saa mange som muligt kunne faa sig et selvstændigt Hjem, vil være et godt Værn mod sociale Ulykker. Vi have adskillige Steder, ogsaa oppe i min Hjemegn, set Forhold af den Beskaffenhed, at man, i Stedet for at søge at udnytte dansk Jord i smaa Bedrifter, i stort Maal har samlet den saaledes, at man, jeg kan gerne sige, endogsaa har udryddet hele Landsbyer og lagt Jorden ud til Jagtdistrikter. Det er noget, som vi slet ikke her i Danmark have Raad til. Jeg vil haabe, at det Forslag, der foreligger her, maa føre til — og i saa Henseende er jeg fuldstændig enig med det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds —, at vi saa snart som muligt kunne faa et Lovforslag frem, der kunde bringe disse efter min Mening for dansk Land saa uheldige Forhold i en saadan Orden, at alle kunne være tjente dermed og have Gavn og Glæde deraf. Jeg skal med disse faa Ord anbefale det foreliggende Forslag til hurtig Fremme.

Reedtz-Thott: Det er min Overbevisning, at Eksistensen af store baandlagte Familiebesiddelser paa mange Maader er gavnlige for Samfundet. De sikre bedre end blotte Pengemidler vedkommende Familier, og de give Besidderne af disse Ejendomme Betingelser for gavnlige og frugtbare Arbejde baade for sig selv og